

**UCHWAŁA NR XLVIII/315/22
RADY POWIATU W KOSZALINIE**

z dnia 24 lutego 2022 r.

**w sprawie przyjęcia sprawozdania Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Koszalinie
z efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej za 2021 rok**

Na podstawie art. 76 ust. 4 pkt 15 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r., poz. 821 z późn. zm.) oraz § 19 ust. 2 Statutu Powiatu Koszalińskiego przyjętego uchwałą Nr XXV/221/17 Rady Powiatu w Koszalinie z dnia 28 lutego 2017 r. w sprawie uchwalenia Statutu Powiatu Koszalińskiego (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z 2017 r. poz. 1311 i z 2018 r. poz. 5226) uchwała się co następuje:

§ 1. Przyjmuje się sprawozdanie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Koszalinie z efektów pracy organizatora za 2021 rok stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Zbigniew Grabarek

POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE W KOSZALINIE

SPRAWOZDANIE Z EFEKTÓW PRACY ORGANIZATORA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ W 2021 ROKU

Koszalin, luty 2022 r.

WPROWADZENIE

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Koszalinie zgodnie z art. 76 ust. 4 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz na podstawie Zarządzenia Starosty Koszalińskiego Nr 31/2011 z dnia 19 września 2011 r. realizuje zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Koszalińskim. Organizacja prawidłowego wsparcia rodzinnej pieczy zastępczej to kolejne dodatkowe zadanie realizowane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Koszalinie.

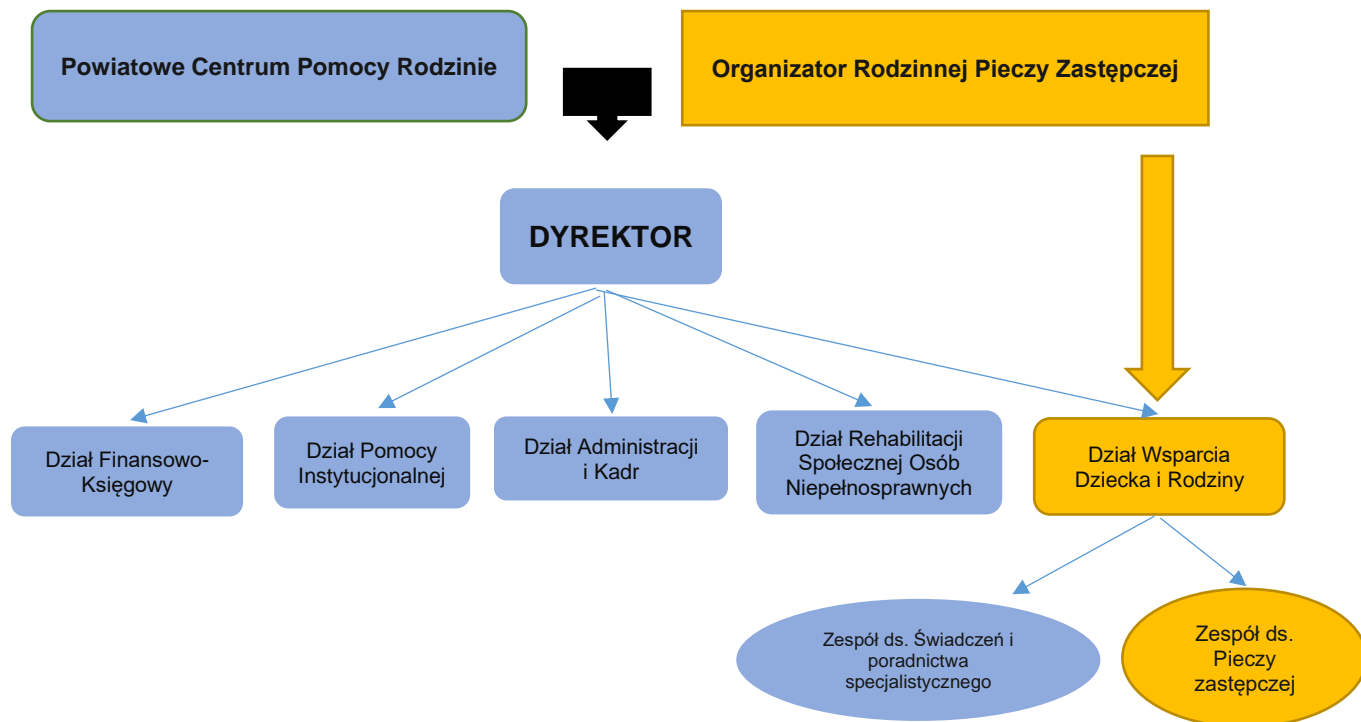
Działania PCPR ukierunkowane są na potrzeby i dobrostan powierzonych naszej opiece dzieci. Pracownicy PCPR wykazują zaangażowanie i profesjonalne, kreatywne podejście do realizowanych działań skutkujących zapewnieniem optymalnych warunków opieki i rozwoju dzieciom pozbawionym właściwej opieki rodzin nawet w tak trudnym czasie, jak pandemia wirusa Covid-19.

SPIS TREŚCI

1. Organizacja pracy Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej	4
2. Rodzinna i Instytucjonalna Piecza Zastępcza	4
3. Usamodzielnianie wychowanków	8
4. Mieszkanie chronione	9
5. Ocena sytuacji dziecka przebywającego w pieczy zastępczej, ocena funkcjonowania rodziny zastępczej.....	9
6. Szkolenia	10
7. Realizacja Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2020 – 2022.....	11
8. Informacje dodatkowe	12
9. Wnioski do dalszej pracy.....	15
10. Podsumowanie.....	17
11. Wykaz skrótów	17

1. ORGANIZACJA PRACY ORGANIZATORA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ

Schemat nr 1. ORPZ w strukturze organizacyjnej PCPR w Koszalinie

W 2021 r. w zespole ds. pieczy zastępczej zatrudnionych było 5 pracowników – 4 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej oraz 1 pracownik socjalny.

W 2021 r. wszystkie rodziny zastępcze z terenu Powiatu Koszalińskiego objęte były opieką organizatora rodzinnej pieczy zastępczej ze wskazaniem pracownika wyznaczonego do współpracy (koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej/pracownika socjalnego), zgodnie z art. 77 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Pracownicy zespołu ds. pieczy zastępczej na bieżąco współpracują z pracownikami zespołu ds. świadczeń i poradnictwa specjalistycznego, w szczególności w zakresie przyznawania świadczeń rodzinom zastępczym.

2. RODZINNA I INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA

W Powiecie Koszalińskim (na dzień 31 grudnia 2021 r.) funkcjonowało:

- 5 rodzinnych domów dziecka (dla 39 dzieci),
- 3 zawodowe rodziny zastępcze (dla 8 dzieci), w tym:
 - 1 pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego

- 2 rodziny zastępcze zawodowe (dla 8 dzieci)

Ponadto na terenie Powiatu Koszalińskiego funkcjonowało:

- 53 spokrewnionych rodzin zastępczych (dla 68 dzieci),
- 23 niezawodowych rodzin zastępczych (dla 37 dzieci),

Ogółem na dzień 31.12.2021 r. na terenie Powiatu Koszalińskiego funkcjonowały 79 rodziny zastępcze i 5 rodzinnych domów dziecka dla 139 dzieci i 13 pełnoletnich osób pozostających w pieczy zastępczej.

W 2021 r. w rodzinnej pieczy zastępczej zostało umieszczonych 50 dzieci, co stanowi najwyższą, odnotowaną przez PCPR liczbę nowoprzyjętych wychowanków.

Schemat nr 2. Rodzinna Piecza Zastępcza Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Koszalinie (stan na dzień 31.12.2021 r.)

Źródło: opracowanie własne

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, w rodzinie zastępczej umieścić można do 3 dzieci a w rodzinnym domu dziecka do 8 dzieci (wyjątek stanowią rodzeństwa). W związku z dużą liczbą dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, na wniosek rodzinnych domów dziecka zatrudnione zostały osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich. W 2021 r. ORPZ zatrudnił 4 osoby do pomocy w 4 rodzinnych domach dziecka.

ORPZ zapewniał pracę z rodzinami ukierunkowaną na powrót dzieci do rodziny naturalnej lub – gdy było to niemożliwe, konsekwentnie dążył do przysposobienia wychowanków, zgodnie z art. 33 ustawy umożliwiając i wspierając realizację planu pracy z rodziną zastępczą poprzez między innymi przygotowanie dzieci do:

- godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia,
- pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki,
- nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami, w celu łagodzenia skutków doświadczania straty,
- zdobywania umiejętności społecznych,
- nabycia umiejętności zaspokajania potrzeb emocjonalnych ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i ORPZ rodzinnej pieczy zastępczej z innymi

instytucjami, a także dla zapewnienia optymalnej opieki dostosowanej do indywidualnych potrzeb dziecka w celu opuszczenia rodzinnej pieczy zastępczej.

W wyniku intensywnej pracy ORPZ:

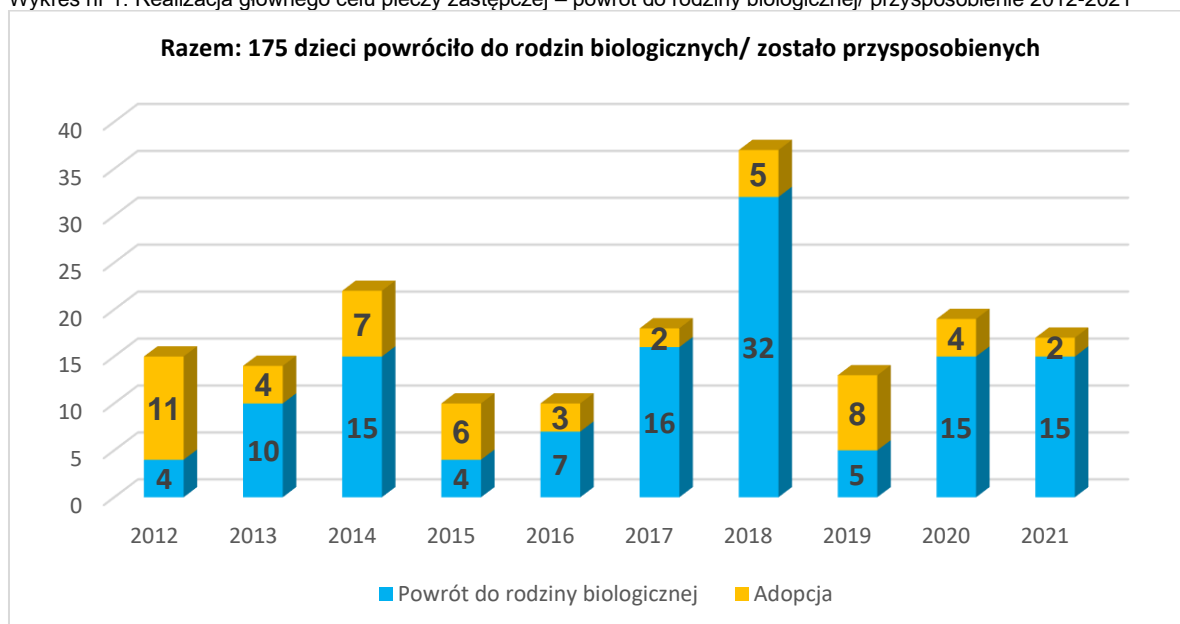
- 15 dzieci powróciło do rodzin biologicznych,
- 2 dzieci zostało przysposobionych,
- 9 wychowanków rozpoczęło proces usamodzielnienia.

Ponadto w wyniku intensywnych prac ukierunkowanych na optymalizacji sytuacji dzieci:

- 2 dzieci z rodziny zastępczej spokrewnionej zostało przeniesionych do rodziny niezawodowej,
- 1 dziecko z rodziny zastępczej spokrewnionej (śmierć babci) zostało przeniesione do rodziny zastępczej spokrewnionej (siostra),
- 1 dziecko z rodziny zastępczej niezawodowej zostało umieszczone w rodzinie zastępczej spokrewnionej (w wyniku przekształcenia rodziny zastępczej przez Sąd w rodzinę spokrewnioną),
- 3 dzieci z rodzinnego domu dziecka zostało przeniesionych do 2 rodzin niezawodowych (na terenie innego powiatu),
- 1 dziecko z rodziny zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego zostało umieszczone w Domu Pomocy Społecznej w Bobolicach (za zgodą sądu),
- 1 dziecko z rodzinnego domu dziecka umieszczone zostało w placówce opiekuńczo – wychowawczej (wychowanek wymagał wielospecjalistycznego wsparcia),
- 1 rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego została rozwiązana na jej wniosek (rodzina w okresie wypowiedzenia umowy), w której przebywało w 2021 roku 1 dziecko (26 grudnia 2021 zostało przysposobione).

PCPR w 2021 roku realizowało 55 porozumień w sprawie przyjęcia dziecka do rodziny zastępczej/rodzinnego domu dziecka i ponoszenia wydatków na jego utrzymanie (w tym: 29 porozumień dochodowych (dzieci z innych powiatów przebywające na terenie Powiatu Koszalińskiego), 26 porozumień wydatkowych – (dzieci pochodzące z Powiatu Koszalińskiego przebywające na terenie innego powiatu).

Wykres nr 1. Realizacja głównego celu pieczy zastępczej – powrót do rodziny biologicznej/ przysposobienie 2012-2021

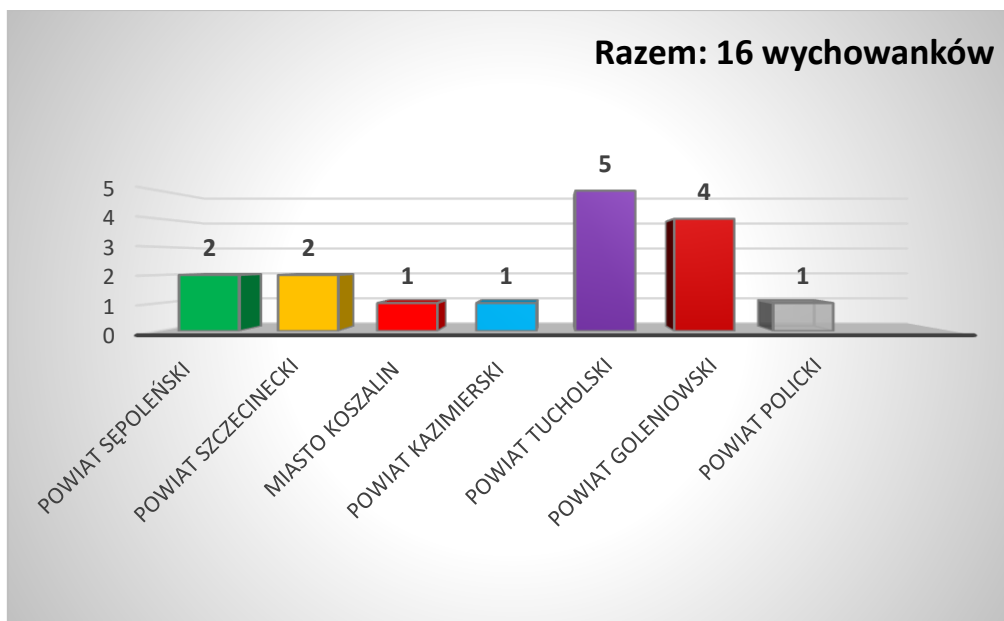
Źródło: opracowanie własne.

Na terenie Powiatu Koszalińskiego funkcjonuje placówka opiekuńczo-wychowawcza prowadzona przez Powiat - Miasto Koszalin. Powiat Koszaliński nie prowadzi placówki opiekuńczo – wychowawczej. Dzieci na podstawie postanowień sądu kierowane są do placówek na terenie innych powiatów. W 2021 r. w instytucjonalnej pieczy zastępczej umieszczonych zostało 2 małych dzieci.

W placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie 7 powiatów przebywało ogółem 18 dzieci pochodzących z terenu Powiatu Koszalińskiego, w tym jeden wychowanek w regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej (indywidualne potrzeby dziecka przekraczały możliwości pieczy rodzinnej). Na dzień 31 grudnia 2021 r. w placówkach przebywało ogółem 16 wychowanków. W 2021 roku placówki opiekuńczo-wychowawcze opuściło 2 wychowanków, którzy rozpoczęli proces usamodzielnienia.

ORPZ czyni wszelkie starania, aby dzieci umieszczane były w rodzinnej a nie instytucjonalnej pieczy zastępczej zgodnie z ideą deinstytucjonalizacji.

wg stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.

Źródło: opracowanie własne

Powiat Koszaliński w 2021 r. podpisał 2 nowe porozumienia w sprawie warunków i sposobu przekazywania środków finansowych na wydatki związane z utrzymaniem wychowanków pochodzących z terenu Powiatu Koszalińskiego, a przebywających w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie innego powiatu.

3. USAMODZIELNIANIE WYCHOWANKÓW

W 2021 r. z pomocy ORPZ skorzystało 37 usamodzielnianych wychowanków, w tym 33 z rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka oraz 4 z placówek opiekuńczo – wychowawczych. Ponadto 9 wychowanków otrzymało pomoc na zagospodarowanie. Z pomocy pieniężnej na usamodzielnienie skorzystało 12 wychowanków (10 wychowanków z rodzinnej pieczy zastępczej i 2 wychowanków z instytucjonalnej pieczy zastępczej).

W 2021 r. pracownik socjalny oraz koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej ORPZ w ramach nadzoru, kontroli i wspierania realizacji programów usamodzielniania spotykali się indywidualnie (w tym on-line) z usamodzielnianymi wychowankami i opiekunami ich procesu usamodzielnienia. Celem spotkań było przekazanie niezbędnych informacji dotyczących prawidłowego przebiegu planowanego procesu usamodzielnienia. Praca z usamodzielnianymi wychowankami oparta była na opracowanych przez ORPZ - PCPR w Koszalinie drukach Indywidualnego Programu Usamodzielnienia oraz drukach modyfikacji IPU.

Wszystkie podjęte działania miały na celu wsparcie wychowanków w trudnym procesie usamodzielniania. Dzięki wszechstronnemu działaniu specjalistów i kompleksowemu stosowaniu instrumentów aktywnej integracji - młodzi ludzie otrzymali szansę na lepszy, przemyślany i świadomy start w dorosłość.

W 2021 r. proces usamodzielnienia rozpoczęło 10 wychowanków pieczy zastępczej.

POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE W KOSZALINIE - SPRAWOZDANIE Z EFEKTÓW PRACY ORGANIZATORA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ
W 2021 ROKU tel./fax 94 71 40 252; www.pcpk Koszalin.pl; e-mail: pcpr@powiat.koszalin.pl

4. MIESZKANIE CHRONIONE

Mieszkanie chronione to forma wsparcia w procesie usamodzielnienia. Daje możliwość realizacji celów zawartych w IPU każdego usamodzielnianego, o którym mowa jest w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Z uwagi na wymogi standaryzacyjne, określone w Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 26 kwietnia 2018 r. w sprawie mieszkań chronionych, w mieszkaniu jednocześnie może zamieszkiwać do 3 wychowanków. W 2021 r. jeden usamodzielniany wychowanek pieczy skorzystał z tej formy pomocy.

Mieszkanie chronione posiada charakter treningowy, którego celem jest przygotowanie osoby w nim przebywającej, do samodzielnego życia. Celem tej formy wsparcia jest wspieranie samodzielności i odpowiedzialności.

W 2021 roku z uwagi na stan zagrożenia epidemicznego wirusem SARS – CoV-2 obowiązywało Zarządzenie Nr 14 /2020 z dnia 17 listopada 2020 roku Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Koszalinie dotyczące procedury postępowania związanej z przeciwdziałaniem i zapobieganiem zakażenia się wirusem SARS-CoV-2 przez osoby korzystające ze wsparcia w postaci pobytu w Mieszkaniu Chronionym lub miejsc hostelowych w Punkcie Interwencji Kryzysowej.

5. OCENY SYTUACJI DZIECKA PRZEBYWAJĄCEGO W PIECZY ZASTĘPCZEJ, OCENY FUNKCJONOWANIA RODZINY ZASTĘPCZEJ

ORPZ ma obowiązek przeprowadzania cyklicznej oceny sytuacji dziecka. Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej ocena odbywa się nie rzadziej niż co trzy miesiące w przypadku dzieci do 3 roku życia oraz raz na sześć miesięcy w przypadku dzieci starszych.

W związku ze stanem zagrożenia epidemicznego, związanego z rozprzestrzenianiem się koronawirusa SARS-CoV-2 oceny sytuacji dzieci odbywały się w 2021 r. on-line, wszystkie istotne informacje o dzieciach były przysyłane drogą elektroniczną, faksem, pocztą i konsultowane telefonicznie.

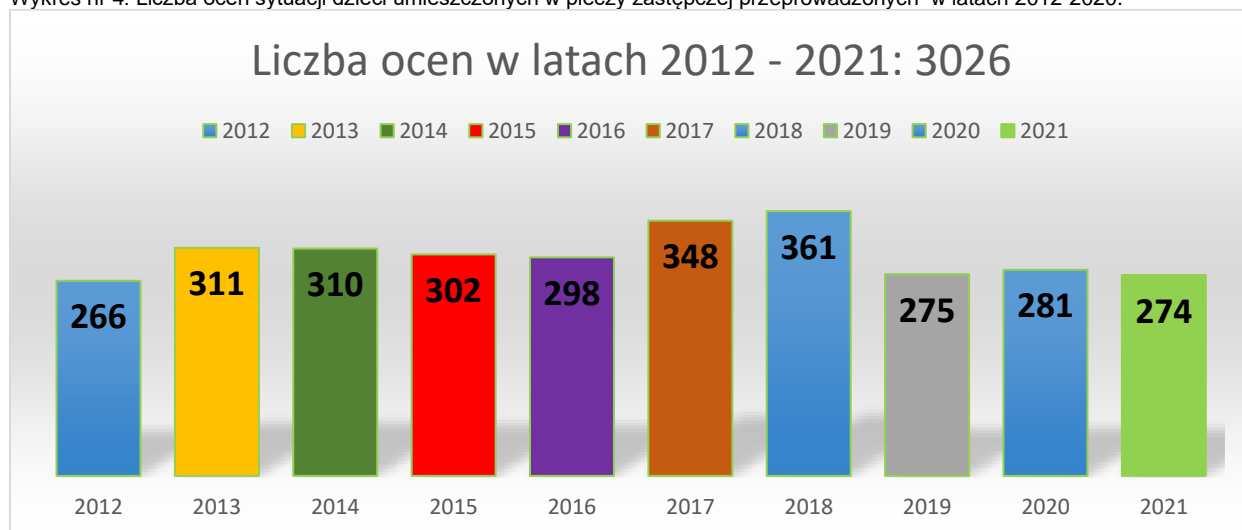
W spotkaniach zespołów ds. okresowej oceny dziecka uczestniczyły rodziny zastępcze oraz:

- ORPZ – psycholog, koordynator rodzinnej pieczy zastępczej, pracownik socjalny, pedagog, kierownik i dyrektor pcpr,
- przedstawiciele placówek oświatowych,
- przedstawiciele placówek służby zdrowia,
- przedstawiciele Publicznego Ośrodka Adopcyjnego w Koszalinie,
- przedstawiciele ośrodków pomocy społecznej,
- rodzice biologiczni oraz inni członkowie rodziny,
- inne instytucje i osoby - zgodnie z indywidualną sytuacją dziecka.

Wszystkie spotkania odbywały się w formie on-line, poprzez komunikatory społeczne (Messenger, WhatsApp, itp.) oraz wideorozmowy.

POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE W KOSZALINIE - SPRAWOZDANIE Z EFEKTÓW PRACY ORGANIZATORA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ
W 2021 ROKU tel./fax 94 71 40 252; www.pcprkoszalin.pl; e-mail: pcpr@powiat.koszalin.pl

Wykres nr 4. Liczba ocen sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej przeprowadzonych w latach 2012-2020.

Źródło: Opracowanie własne

W roku 2021 r. przeprowadzono 274 okresowych ocen sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. Ponadto sporządzano sprawozdania do sądu z funkcjonowania dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych (zgodnie z zapisami ustawy). Do sądu trafiło 214 sprawozdań.

Zgodnie z art. 134 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej ORPZ corocznie dokonuje oceny rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka pomimo, że ustawodawca dopuszcza dokonanie oceny nie rzadziej niż raz na 3 lata. W 2021 roku dokonano oceny 70 rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka.

6. SZKOLENIA

Do zadań ORPZ należy organizowanie szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze, a także dla już funkcjonujących rodzin zastępczych.

W celu zapewnienia prawidłowej organizacji pieczy zastępczej przez cały rok prowadzono kampanię na rzecz pozyskiwania kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych między innymi poprzez umieszczanie informacji w lokalnych mediach, przesyłanie informacji do ośrodków pomocy społecznej, umieszczanie informacji na tablicach ogłoszeń w siedzibie PCPR, ośrodka adopcyjnego, w szkołach, kościołach i innych instytucjach publicznych. Wszelkie informacje zamieszczane były również na stronie internetowej (<http://pcprkoszalin.pl/>). Na bieżąco publikowane były materiały związane z wymogami kwalifikacyjnymi kandydatów na rodziny zastępcze oraz zaproszenia do pełnienia tej funkcji. Idea rodzicielstwa zastępczego propagowana jest także w mediach (prasa – m. in. Głos Koszaliński, Miasto, Gość Niedzielny, radio – Radio Koszalin, RMF Max, Eska i telewizja – TV Max, Studio HD, TVP3), gdzie podczas wystąpień podawane są informacje o trwającym naborze dla kandydatów na rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka.

Na podstawie art. 42 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, pełnienie funkcji rodziny zastępczej (w każdej jej formie) może być powierzone małżonkom lub osobie niepozostającej w związku małżeńskim, jeżeli kandydaci spełniają ustawowe warunki. Okoliczności te ustala PCPR

w Koszalinie na podstawie analizy sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej. Dodatkowo każdorazowo wszyscy kandydaci są sprawdzani czy nie figurują w rejestrach – w tym z dostępem ograniczonym sprawców przestępstw na tle seksualnym. Sporządzana jest także diagnoza pedagogiczna i psychologiczna. Przed zaproszeniem kandydatów do uczestnictwa w szkoleniu, przeprowadzana była wstępna akceptacja pod względem spełniania warunków, o których mowa w art. 42 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W 2021 r. pomimo trudności związanych z występującą pandemią wirusa SARS-CoV-2, PCPR w Koszalinie, zorganizowało szkolenie dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz dla spokrewnionych rodzin zastępczych. Przy organizacji uwzględniono reżim sanitarny i obostrzenia wynikające z pandemii Covid-19 oraz przepisów prawa. W szkoleniu wzięło udział 8 osób (6 rodzin). Wszyscy uczestnicy ukończyli szkolenie. Szkolenie było zgodne z programem szkoleniowym „Rodzina”, który przygotowuje kandydatów i osoby spokrewnione do sprawowania pieczy zastępczej zgodnie z ustawowo określonymi formami rodzinnej pieczy zastępczej. Zakres programowy szkolenia został zatwierdzony decyzją Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej nr 14/2018/RZ z dnia 7 listopada 2018 r. Szkolenie to jest obowiązkowe i bezpłatne dla osób, które chcą otrzymać kwalifikacje do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Spotkania mają formę wykładów i warsztatów. Trenerami prowadzącymi szkolenie byli pracownicy PCPR w Koszalinie. Dodatkowo w 2021 roku 2 osoby (1 rodzina) po otrzymaniu pozytywnej wstępnej oceny zostały przeszkolone jako kandydaci do prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

Po spełnieniu wymogów ustawowych omawianych na spotkaniu specjalistów, wydawane jest zaświadczenie kwalifikacyjne zawierające potwierdzenie ukończenia szkolenia oraz potwierdzenie spełnienia warunków określonych w art. 42 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W 2021 r. wydano 4 zaświadczenia kwalifikacyjne (dla 2 rodzin) co wiązało się z wpisem tych osób do rejestru osób zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka. O dokonaniu wpisów do rejestru poinformowano Sądy Rejonowe w Koszalinie i w Szczecinku, z którymi współpracuje ORPZ.

7. REALIZACJA POWIATOWEGO PROGRAMU ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ NA LATA 2020-2022

Zgodnie z art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zadaniem własnym powiatu jest opracowanie i realizacja trzyletniego powiatowego programu dotyczącego rozwoju pieczy zastępczej zawierającego między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych. „Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2020-2022” był czwartym z kolei tego typu programem.

Uchwałą Nr XVI/126/19 Rady Powiatu w Koszalinie z dnia 19 grudnia 2019 r. został przyjęty program rozwoju pieczy zastępczej w Powiecie Koszalińskim na lata 2020-2022.

Głównym celem Programu jest zapewnienie dzieciom umieszczanym w pieczy zastępczej opieki poprzez budowę zintegrowanego systemu pieczy zastępczej i zapewnienie rodzinom zastępczym profesjonalnego wsparcia. W celu zapewnienia prawidłowej realizacji programu niezwykle ważne było,

aby w jego realizację włączyły się różne podmioty i instytucje. Realizatorami „Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej” w Powiecie Koszalińskim byli: Starostwo Powiatowe w Koszalinie, PCPR w Koszalinie, ośrodki pomocy społecznej z terenu Powiatu Koszalińskiego, policja, straż graniczna, uczelnie, sądy, prokuratura, placówki oświatowe, placówki opiekuńczo-wychowawcze, poradnie psychologiczno – pedagogiczne, ośrodki adopcyjne, organizacje pozarządowe działające na rzecz rodziny, rodziny zastępcze i pomocowe oraz inne instytucje i służby. Omawiany Program w związku z obowiązkiem nałożonym przez ustawodawcę zgodnie z art.180 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej określa limit zawodowych rodzin zastępczych, który na lata 2020 – 2022 ustalony został w następujący sposób:

- 2020 r. – 3 rodziny,
- 2021 r. – 4 rodziny,
- 2022 r. – 4 rodziny.

Limit rodzin zastępczych nie uwzględnia rodzinnych domów dziecka, które w Powiecie Koszalińskim stanowią istotne zabezpieczenie miejsc dla rodzinnej pieczy zastępczej. Należy pamiętać, że utworzenie nowych rodzin zastępczych zawodowych możliwe jest dzięki spełnieniu określonych wymogów, tj. posiadania dodatkowych kwalifikacji i wymagań, stażu rodziny zastępczej, pozytywnej opinii organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. W Powiecie Koszalińskim funkcjonują tylko 3 rodziny zawodowe. Wynika to m.in. z tego, że w związku z koniecznością zwiększenia liczby miejsc w pieczy zastępczej, rodziny zastępcze przekształcane są w rodzinne domy dziecka (ich liczba nie jest określana w programie). W ramach realizacji programu podejmowane są wszystkie działania na rzecz rodzin zastępczych, przebywających w nich dzieci i wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych. Na bieżąco dostosowywane są działania do indywidualnych potrzeb wychowanków i rodzin.

PCPR w Koszalinie jako ORPZ na bieżąco realizowało zawarte w Programie cele przyczyniając się do poprawy jakości pieczy zastępczej (m.in. poprzez edukację rodzin zastępczych i instytucji pracujących z rodzinami, promocję rodzicielstwa zastępczego, integrację z mieszkańcami powiatu).

8. INFORMACJE DODATKOWE

8.1. „Szansa – Jestem Za”

W PCPR w Koszalinie od 2018 r. do 31 marca 2021 r. realizowany był w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego projekt „Szansa – jestem ZA!”, którego całkowita wartość wynosiła 1.252.610,37 zł. Projekt współfinansowany był ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w kwocie 1.064.718,81 zł oraz ze środków dotacji celowej budżetu państwa w kwocie 125.257,56 zł.

W okresie od 1 stycznia do 31 marca 2021 w ramach projektu zorganizowano:

- warsztaty informatyczne,
- warsztaty teatralne,
- warsztaty „Wiem co jem”,
- warsztaty „Zarządzanie budżetem domowym”,
- warsztaty „Bezpiecznie w świecie”,

POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE W KOSZALINIE - SPRAWOZDANIE Z EFEKTÓW PRACY ORGANIZATORA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ
W 2021 ROKU tel./fax 94 71 40 252; www.pcpkoszalin.pl; e-mail: pcpr@powiat.koszalin.pl

- warsztaty „doskonalenie umiejętności wychowawczych,
- warsztaty z dietetykiem „zajęcia profilaktyczne kształtujące prozdrowotny tryb życia” oraz zakup na ten cel artykułów spożywczych dla każdej rodziny biorącej udział w projekcie.

Ponadto grupa usamodzielnianych wychowanków wraz z otoczeniem uczestniczyła w Musicalu „The Bodyguard” oraz każdy uczestnik warsztatów otrzymał materiały edukacyjne.

8.2 Akademia Przyszłości – Zadanie Klubu Rodzica Zastępczego

W roku 2021 dwie rodziny zastępcze z Powiatu Koszalińskiego ukończyły szkolenia dla Liderów Klubów Rodzica Zastępczego w ramach projektu Akademia Przyszłości. Liderzy spotykali się systematycznie z rodzinami zastępczymi z Powiatu Koszalińskiego w ramach Klubu korzystając ze wsparcia ROPS i PCPR.

8.3 Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii COVID-19

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Koszalinie w 2020 pozyskało w ramach projektu ze środków europejskich oraz krajowych aż 524 054,00 zł z przeznaczeniem na zakup niezbędnego sprzętu do nauki zdalnej. W ramach projektu rodziny zastępcze z terenu Powiatu Koszalińskiego otrzymały:

- 124 komputery przenośne wraz z oprogramowaniem;
- 16 telewizorów 55”;
- 32 urządzenia wielofunkcyjne (drukarki ze skanerem);
- 2 projektory multimedialne;
- środki ochrony osobistej (maseczki, rękawiczki i płyny do dezynfekcji rąk);
- specjalistyczne programy dla wychowanków z niepełnosprawnościami.

Sprzęt jest własnością Powiatu Koszalińskiego i w drodze użyczenia trafił do rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka jeszcze przed rozpoczęciem roku szkolnego. W przypadku odejścia wychowanka z pieczy bądź rozwiązania rodziny zastępczej sprzęt przekazywany jest innym potrzebującym wychowankom/rodzinom.

Projekt przewidziany jest na lata 2020 – 2025.

8.4 Regionalna Akademia Dzieci i Młodzieży

W 2021 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Koszalinie rozpoczęło realizację Projektu „Regionalna Akademia Dzieci i Młodzieży” nr RPZP.07.06.00-32-K029/20 współfinansowanego z Budżetu Państwa oraz ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach działania VII Osi priorytetowej: Włączenie społeczne, Działanie 7.6 Wsparcie rozwoju usług społecznych świadczonych w interesie ogólnym, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014-2020. Projekt realizowany jest przez Województwo Zachodniopomorskie (Lider Partnerstwa) wspólnie z partnerami projektu: Powiatem Stargardzkim, Powiatem Goleniowskim, Powiatem

Kołobrzescim, Powiatem Sławieńskim, Powiatem Szczecineckim, Powiatem Wałeckim oraz Gminą Miasto Koszalin. Termin realizacji projektu – 1 stycznia 2021 r. – 30 czerwca 2023 r.

Celem głównym projektu jest zwiększenie usług społecznych, środowiskowych i opiekuńczych przez wspieranie rodzin zastępczych w pełnieniu ról opiekuńczo-wychowawczych, podniesienie kompetencji rodzicielskich oraz społecznych dzieci i młodzieży zmierzające do wzmocnienia umiejętności adaptacyjnych, wykorzystywania zasobów własnych i środowiska celem radzenia sobie z kryzysem. Projekt wspiera rodzinę, wzmacnia jej kompetencje jako całość w oparciu o pracę z rodzicami i dziećmi. W ramach ww. Projektu udzielono: 445 porad dla 121 osób (w tym: 94 porady psychologiczne, 57 porad prawnych, 110 porad rodzinnych, 81 porad dietetyka, 103 porady specjalistów zatrudnionych PCPR).

8.5 Rodzina bez Przemocy

W 2021 roku, PCPR w Koszalinie realizując zadanie określone w art. 19 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej prowadziło specjalistyczne poradnictwo. PCPR realizowało także Powiatowy Program Profilaktyczny „Rodzina bez Przemocy”, który opracowany został na lata 2019 – 2022. Celem głównym działań było zwiększenie dostępności do poradnictwa specjalistycznego w Powiecie Koszalińskim dla osób z rodzin dotkniętych przemocą ze szczególnym uwzględnieniem dzieci. W każdy wtorek i czwartek w godzinach 10.00 – 14.00 pracownik merytoryczny oraz kierownik Działu Wsparcia Dziecka i Rodziny pełnili dyżury, podczas których udzielane były informacje o uprawnieniach i prawach, porady socjalne i pedagogiczne. Poradnictwo świadczone było także w ramach projektu „Regionalna Akademia Dzieci i Młodzieży”, w którym można było uzyskać pomoc psychologa, radcy prawnego, pedagoga – terapeuty rodzinnego, dietetyka.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Koszalinie w ramach wykonywania zadań określonych w ww. ustawach w roku 2021 udzielił:

- 25 porad dla 24 osób udzielonych przez merytorycznego pracownika Działu Pomocy Instytucjonalnej,
- 145 porad psychologicznych dla 60 osób objętych wsparciem w ramach poradnictwa specjalistycznego dla rodzin zastępczych (w tym dla umieszczonych w nich małoletnich),
- 43 porady psychologiczne dla 17 osób w ramach interwencji kryzysowej.

8.6 Informacje dodatkowe

W związku ze stanem zagrożenia epidemicznego wirusem SARS-CoV-2 nastąpiła zmiana organizacji pracy, która polegała na pracy zdalnej. W celu zapewnienia ciągłości pracy i zachowania obostrzeń sanitarnych pracowników PCPR w Koszalinie podzielono na dwa zespoły, które wymiennie pracowały w siedzibie PCPR lub zdalnie. Warto podkreślić, że jakość i efektywność wykonywanych zadań nie uległa pogorszeniu. Zadania były realizowane na bieżąco, terminowo i z należytą starannością. Dodatkowym zadaniem było sporządzanie codziennych raportów o sytuacji w pieczy zastępczej w związku z wirusem, które były przekazywane Staroście Koszalińskiemu oraz referatowi zarządzania kryzysowego (również w weekendy i święta).

9. WNIOSKI DO DALSZEJ PRACY

W trosce o prawidłowe, profesjonalne funkcjonowanie rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Koszalińskim – a co za tym idzie zapewnienie najwyższej jakości opieki i wsparcia dzieciom umieszczonym w pieczy rodzinnej.

W dalszej pracy ORPZ należy uwzględnić:

- realizację Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2020 – 2022,
- kontynuację możliwości wspólnych wyjazdów w środowisko 2 pracowników (względy bezpieczeństwa i lepsza znajomość rodzin);
- sporządzanie opinii o kandydatach do pełnienia funkcji rodziny zastępczej przez co najmniej 2 pracowników ORPZ;
- zatrudnianie specjalistów zgodnie z pojawiającymi się potrzebami;
- prowadzenie cyklicznych, profesjonalnych kampanii społecznych, adresowanych do potencjalnych kandydatów na rodziny zastępcze z wykorzystaniem możliwości kampanii w mediach społecznościowych i on-line;
- współpracę z OPS z terenu Powiatu ukierunkowaną na edukację i interwencję socjalną wobec rodzin zagrożonych lub dotkniętych odebraniem i umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej;
- promocję i upowszechnianie właściwych postaw rodzicielskich;
- zwiększenie lub co najmniej utrzymanie stanu zatrudnienia pracowników zespołu ds. pieczy zastępczej na dotychczasowym poziomie;
- zatrudnienie superwizora;
- podejmowanie działań sprzyjających rozwojowi wolontariatu na rzecz pracy z rodzinami zastępczymi oraz dziećmi umieszczonymi w pieczy zastępczej;
- prowadzenie poradnictwa specjalistycznego;
- dalsze aplikowanie o środki zewnętrzne w celu zwiększenia oferty kierowanej do rodzin zastępczych i dzieci w nich umieszczonych;
- poprawę komunikacji na linii szkoła – rodzic zastępczy, zwłaszcza w sytuacjach, gdy deficyty rozwojowe i edukacyjne wymagają większego zaangażowania niż standardowe działania,
- ułatwienie kontaktów na linii miejscowy ośrodek pomocy społecznej – rodzice zastępczy w sytuacjach wymagających udzielania pomocy wynikającej z realizowanych przez ośrodki zadań z zakresu pomocy społecznej (przemoc, ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność),
- motywowanie rodziców zastępczych do korzystania z bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego w ramach programów realizowanych przez PCPR w Koszalinie, czy udzielanego przez PPPP i MPPP w Koszalinie,
- zapewnienie pomieszczenia z lustrem weneckim do pracy z dzieckiem i rodziną,
- poprawa warunków lokalowych na potrzeby przeprowadzania ocen sytuacji dzieci, rodzin zastępczych, itp.,

- informowanie o zmianach w przepisach mogących mieć wpływ na funkcjonowanie rodzin zastępczych i umieszczonych w nich dzieci (nie tylko z zakresu pomocy społecznej),
- zachęcanie do korzystania przez rodziców zastępczych z fachowej literatury i poradników w ramach „biblioteki rodzica zastępczego”,
- dalsze doskonalenie kompetencji i umiejętności pracowników zespołu ds. pieczy zastępczej,
- kontynuowanie cyklicznych spotkań zawodowych rodzin zastępczych,
- rozwijanie systemu rodzinnej pieczy zastępczej poprzez pozyskiwanie kandydatów na rodziny zastępcze zawodowe i niezawodowe,
- propagowanie idei rodzinnej pieczy zastępczej,
- dokonywanie oceny sytuacji dziecka w miarę potrzeb, jednak w przypadku dzieci w wieku poniżej 3 lat, nie rzadziej niż co 3 miesiące, a w przypadku dzieci starszych nie rzadziej niż co 6 miesięcy,
- coroczne dokonywanie ocen rodzin zastępczych lub prowadzących rodzinne domy dziecka,
- propagowanie i wsparcie Klubu Rodzica Zastępczego.

Z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego obchodzonego w dniu 30 maja, PCPR w Koszalinie począwszy od 2007 r. organizuje na przełomie maja i czerwca piknik integracyjny rodzin zastępczych pod nazwą „Rodzinalia”. Impreza organizowana jest w ramach środków własnych PCPR w Koszalinie oraz środków pozyskanych w ramach projektów. W „Rodzinaliach” co roku bierze udział około 400 uczestników, w tym: rodziny zastępcze, ich własne dzieci i dzieci umieszczone w rodzinach zastępczych, usamodzielniani wychowankowie rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych, mieszkańcy i pracownicy domów pomocy społecznej, pracownicy ośrodków pomocy społecznej, inni zaproszeni goście. Niestety po raz drugi „Rodzinalia” ze względu na zagrożenie epidemiczne wirusem SARS – CoV-2 w 2020 r. nie odbyły się.

PCPR w Koszalinie jako ORPZ realizuje zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, pozyskując dodatkowe środki na zadania ustawowe oraz aktywizację rodzin zastępczych w kierunku działań na rzecz powrotu dzieci do rodzin naturalnych. ORPZ dokłada wszelkich starań, aby proces deinstytucjonalizacji i podnoszenia jakości rodzinnej pieczy zastępczej poprzez zapewnienia dzieciom rodzinnych warunków wychowania traktowany był priorytetowo i realizowany był dla dobra dziecka.

W ocenie OPPZ przewlekłość postępowań sądowych w niektórych przypadkach utrudnia powrót dzieci do rodzin naturalnych, a czasami też uniemożliwia szansę dzieci na przysposobienie.

10. PODSUMOWANIE

Praca z dziećmi, które w wyniku wielu różnych nieprawidłowości występujących w rodzinie naturalnej muszą funkcjonować poza jej strukturą nigdy nie jest łatwa, stąd tak ważne jest kto i w jaki sposób opiekuje się tak mocno skrzywdzonym przez najbliższych dzieckiem. Rodzicielstwo zastępcze to ogromna odpowiedzialność i ogromny trud przez 24 godziny dziennie – bez świąt i przerw weekendowych. Nakłada to olbrzymi ciężar odpowiedzialności za szeroko pojmowaną jakość świadczonej opieki nad dziećmi umieszczonymi w rodzinnej pieczy zastępczej również na ORPZ, co nie jest łatwe przy praktycznie zerowym zainteresowaniem pełnieniem roli rodzica zastępczego w całej Polsce.

Panująca pandemia nie ułatwia pracy zarówno Rodzinom jak i ORPZ. Dzięki elastyczności pracowników PCPR i dalszej współpracy z Rodzinami udało się w 2021 roku zrealizować zadania ustawowe oraz zapisy Powiatowego Programu Pieczy Zastępczej „szyjąc na miarę” ofertę współpracy z Rodzinami.

11. Wykaz skrótów

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

ORPZ – Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej

RZ – Rodzina Zastępcza

RDD – Rodzinny Dom Dziecka

KRPZ – Koordynator Rodzinnej pieczy Zastępczej

MRPiPS – Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej

IPU – Indywidualny program usamodzielnienia

Uzasadnienie

do uchwały Rady Powiatu w Koszalinie

Zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt 15 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Organizator rodzinnej pieczy zastępczej w Koszalinie, przedstawia Staroście i Radzie Powiatu coroczne sprawozdanie z efektów pracy.

W związku z powyższym wnosi się o przyjęcie wyżej wymienionego sprawozdania.